

Mahçupyan: Cemaat, Öcalan'ın muhattaplığını hazmedemedi

Posted on 05/02/2015

Bu güne kadar Türkiye'deki hakim algının, 'tüm kurumlar devletin ideolojisi için yaratılmıştır' şeklinde olduğunu ancak AKP döneminde çok güçlü bir sosyolojik dönüşüm üzerine siyasi bir kavga'nın başladığını ifade eden Başbakan Başdanışmanı Etyen Mahçupyan, Kürd sorununun çözümü konusunda da bir algı değişimi yaşandığını, çözümün çok zorlu aşamalardan geçtiğini söyledi. Her kriz döneminde Öcalan'ın duruma el attığını, Öcalan'ın Türkiye'de artık çok kritik bir faktör olduğunu ve "her şey bitti" dendiği her dönemde Öcalan'ın 'çok sakin ve sorumlu davrandığını' söyledi.

Hükümet - Cemaat arasındaki çekişmenin en büyük nedeninin Çözüm Süreci'nde atılan adımlar olduğunu aktaran Mahçupyan, Cemaat'ın Öcalan'ın muhattaplığı konusunda sorun çıkardığını ve O'nun muhattap alınmasını hazmedemediğini söyledi. Mahçupyan, Çözüm Süreci, Hükümet - Cemaat savaşı, seçim barajı, azınlıklar ve gündemdeki konulara dair BasHaber'in sorularını yanıtladı.

Rawîn Stêrk - Berfîn Mijdar: Türkiye sivil darbe döneminden geçti. 'Yol temizliği' denildi. Sizce Türkiye nerede şu anda?

Etyen Mahçupyan: Tüm bu tanımların bir gerçeklik payı var. Bir taraftan insanlar AK Parti'nin daha sert yöntemler uyguladığını ve otoriterleştiğini söylüyor. Bunun bir doğruluk payı var. Öte yandan AK Partililer de bir darbe dönemi olduğunu söylüyor. Bu da doğru. Tüm bunların değişik katmanlarda üst üste bindiği bir dönemdeyiz. Böyle durumlarda olguların içerisinde kaybolmak mümkün biraz dışına çıkmak lazım. Türkiye'de anormal bir kamusal alan genişlemesi var. Bu esas olarak; muhafazakarların, dindarların ve Kürdlerin 'istesenez

de istemeseniz de biz kamusal alanın bir parçasıyız' demeleriyle oldu. Toplam nüfusa oranla çok ufak olan Cumhuriyetçi kamusal alan şimdi mecburen topluma açıldı. Bunun açılmasıyla beraber bir siyaset alanı ortaya çıktı. Tabii haklar, sorumluluklar ve yükümlülükler yeniden düzenlenmek zorunda kaldı. Ve de nihayet yeniden bir meşruiyet arayışı ortaya çıktı. Bu herhangi normal bir ülkede olsaydı. Belki yumuşak bir şekilde geçilebilirdi. Ancak Türkiye'de bunun mümkünatı yok. Çünkü Türkiye'de tüm kurumlar, devlet kurumları devlet ideolojisi için üretilmiş durumdadır. Dolayısıyla bir hakem kurulu yok memlekette. Yani yargı hakem değil, yargıyı kim ele geçirirse onun parçası oluyor. Bu 12 yıllık AK Parti dönemi çok güçlü bir sosyolojik dönüşüm üzerine siyasi bir kavga dönemidir. Ve bu siyasi kavga olduğu için de ilkelerin ve normların yok olduğu bir dönem. Şu bir gerçek ki AK Parti 2015 seçimini de kazanırsa, onu kısa bir vadede devirmenin pek bir mümkünatı kalmayacak. AK Parti kendi içindeki sorunlarla biraz daha ilgilenebilirse, Kürd meselesinde bir eşik aşabilirse AK Parti gerçekten 10, 15, 20 yıl daha da yönetebilir. Şimdi bunu hazmedememe gibi bir mesele var memlekette. Bir takım çevreler bunu hazmedemiyorlar. Ve bu bir imtiyaz kaybı onlar için çünkü şu ana kadar öyle gelmişler. O zamanda bir şekilde bu süreci durdurmak gerekiyor. Ve sürekli yeni yöntem üretiyorlar. AK Parti ise bunun bu imkanın elinden kaçacağından çok korktuğu için her türlü eleştirel adımın bir tür darbeye dönüşmesinden çok fazla tedirgin. Gezi'de gördüğümüz gibi. Böyle olunca safların kendi içine kapandığı ve sürekli böyle konsolidasyona tabi tutulduğu bir kavga döneminin içindeyiz. Bu dönem bence seçime kadar böyle olacak başka türlüünün olması çok zor. Bunun dışında diğer durum hükümet ile Kürd tarafının yaptığı diyalog. Türkiye'de başka diyalog kalmadı yani. Diğerlerinin hepsi saflaşma ve seçimlere kadar böyle.

Bahsettiğiniz sosyolojik savaşın sonuçları kamuoyunda başka bir algı yaratmış durumda. Yolsuzluk, kadrolaşma ve yargının yapısının değişikliği gibi. Bu sosyolojik dönüşümün Türkiye'yi geçmişten daha kötü bir noktaya götüreceği ve bu yönünde bir zemin yaratacağı şeklinde bir görüş var.

Yaratabilir, ihtimal sıfır değildir. Ama öteki ihtimal de var. Buna toplum karar verecek ve

öteki ihtimali, olumlu ihtimali verebilecek AK Parti'den başka bir parti yok. Dolayısıyla bir tür mahkumiyet var AK Parti'ye. Ve bu mahkumiyet sosyolojiden kaynaklanan bir mahkumiyet. Yani AK Parti'nin karşısında bir alternatif yok ama bu alternatif siyasetçilerin yeteneksizliğinden değil buradaki sosyoloji alternatif üretmiyor. Laik sosyoloji mesela. Ee şimdi böyle olunca AK Parti'ye mahkum olduğun zaman bu tür büyük partilerin her iki tarafa da gitme potansiyelleri vardır. Yozlaşmaya da gidebilir. Demokratikleşmeye de götürebilir ülkeyi. Bunu yaşyarak göreceğiz. Ve bunu AK Parti'ye etki yapma gücümüz ile orantılı olacak. AK Parti'nin kendi içinden çıkacak olan dinamik ile orantılı olacak. Eğer şu an da AK Parti'nin yaptığı yanlışları ya da işte bu yolsuzluk meselesini beğenen bir islami kesim olsaydı kararlar bağlamamız gerekirdi. Böyle değil insanlar bundan hoşlanmıyor. Dolayısıyla da bu kavga ortamı olmasaydı şu an da yolsuzlukların üzerine çok daha fazla gidilmiş olurdu. Ama bu kavga ortamı yolsuzluğu besliyor. Çok basit bir parantez ile basit bir sıçrama mesela şimdi Karabağ'da bir kavga ortamı var iki tarafın da kendi mafyası üretilmiş durumda iki taraf da rant sistemini kurmuş ve oradaki insanlarla konuştuğun zaman savaş hallerini çok normal bir hal olarak anlatıyorlar. Ve savaş halinin bitmesini de aslında istemiyorlar. Artık statüko olmuş yani. Bu statüko yozlaşma statükosu. Ama artık bu kendi siyasetini üretmiş, kendi hiyerarşisini üretmiş. Şimdi Türkiye'de de uzun süren bu kavga dönemi ister istemez bazı şeylere gözün kapanmasına yol açtı. Yani kavgada bana yarıyorsa adam yanımda dursun ama adam çok da makbul bir adam ama kavgada yanımda duruyor. Bu devam ettiği sürece böyle bir tehlike tabi ki var.

“AVRUPA, AVRUPALILIĞINI YAPAMIYOR ARTIK”

Türkiye'nin dışarda da pek yüksek bir profilinin olmadığını görüyoruz. AB ve Almanya ile gerginleşme Türkiye'ye daha fazla “otoriter” ligde bir ülke olarak resmediyor? Ne yapacak hükümet buna karşı?

Özellikle dış politika konusunda Avrupa Birliği üyeliği konusunda yani dünya ile olan bağlantılar noktasında da Türkiye'nin daha çok tehdit edilmesini getirmiyor mu bu durum? Yani şöyle bir şey olması gerekmiyor mu demokratikleşme ya da Türkiye'nin eski klasik alışkanlığından kurtulması aynı zamanda Avrupa Birliği'nin destekleyeceği bir savaş olması gerekiyor. Ama şu anda orada da çelişkili bir durum var. Orada çok katmanlı bir durum var. Bir kere Avrupa Birliği eski Avrupa Birliği değil. Avrupa Birliği'nin de bir gerileme süreci var. Ve artık Avrupa Birliği kimse için çok cazip değil. Ayrıca başarısız. Bunun dışında göçmenlerin faktörü ile İslamofobik falan. Yani Avrupa kendisi ile yüzleşme durumuna gelen bir medeniyet. Avrupa, Avrupalılığını yapamıyor yani. Öte yandan Türkiye kendi hareket alanını çeşitlendiriyor. Bunu Barzani ile kurulan dostluk ile başlattı, toplumlarla ilişki kuruyor. devletlerle değil. Ve şu anda Rusya ile kurulan ilişki çok farklı bir açılımı gündeme getiriyor. Şimdi bütün bunlar Türkiye'nin göz ardı edilemeyecek bir ülke olduğunu ortaya çıkarır. Avrupa'dan yansıyan siyasi laf ne kadar olumsuz olursa olsun yatırımcılara baktığımız zaman iç dünyaya baktığımız zaman tam tersi bir durumun olduğunu görürüz. Bütün bunların üzerine ama bir de bir reddiyeci söylem bazen Cumhurbaşkanınca yansıyabiliyor. Çok fazla kendi özgüvenini ortaya çıkarmak isteyen kendi yerliliğini bir gurur vesilesi yapmak isteyen vs. Ama bunun da başka bir versiyonu var burada Tayyip Erdoğan dünyaya karşı bir bölgesel Anadolu ya da biraz da İslami diyebileceğimiz bir kimliğin saygınlık hak edecek şekilde gündeme gelmesini istiyor. Bunun için de işte değişik değişik söylemleri ortaya atıyor her hafta başka bir söylem ile çıkıyor ortaya. İşte mesela 'Amerika'yı biz Müslümanlar keşfettik' falan gibi şeyler. Ama bunu tekrarlamıyor, iki hafta sonra çok daha farklı bir şey söylüyor. Ama her söylediği bizim de diğerleri ile eşit olmamız mesajını veriyor. Toplumun buna ihtiyacı var ve toplum bundan hoşlanıyor. Türkiye toplumu çok ezilmiş bir toplum, manevi olarak maddi olarak olmasa bile psikolojik olarak kendini ezik hissetmiş. Yani 'biz hiçbir şey bilmeyiz cahiliz hep Avrupalılar bilir, onlardan öğreniriz' işte Batı'ya benzemek falan filan.

Bu kendi mahalesinden bir delikanlı çıkma duygusu gibi mi?

Gayet tabii öyle. O delikanlının çıkmasıyla beraber kendisinin de aslında daha iyi bir mahalede yaşama arzusunu söylüyor. AK Parti'nin bu yeni kentlilik olayı bunun bir parçası yani şu anda kent hayatı dediğimiz şey on sene öncesine kadar anormal derecede farklılaşmış durumda. Küresel dünya bunu besliyor. Çünkü artık Ankara'ya ihtiyacı yok kimsenin... Bütün bunlar yeniden dünyaya açılma, Osmanlı'ya gönderme yapan bir duygu var. Siyasi olmaktan ziyade siyasi bir söylem.

Bu söylemin siyasi olmaktan ziyade azınlıklar üzerinde onların bertaraf edilmesini tetiklemiyor mu?

Alevilerin böyle bir meselesi var. Ama Gayrimüslimlerin böyle bir sorunu yok. Ama Osmanlı dönemi Gayrimüslimler için Cumhuriyetten daha iyi bir dönemdi. Gayrimüslimlerin vakıf malları AK Parti döneminde verilmeye başlandı. Alevi-Sünni karşılıklı karşıtıktan beslenen 500 yıldan gelen bir sorun var. Bu kesim doğal olarak bir sunni tedirginliği yaşıyor. Bu halen var ve AK Parti bunu henüz aşmış değil. Davutoğlu'nun başlatmış olduğu bazı görüşmeler bunu aşmak için yapılan görüşmeler. Ve muhtemelen belirli sonuçlara varacak. Alevilerin temel bazı hakları verilecek. Tabii siyasi olarak halen bu gerginliğin devam edeceğini de unutmamak gerekiyor. Tüm sorunlar birden bire ortadan kalkmıyor yani...

Davutoğlu'nun Dersim ziyareti sırasında kullandığı argümanlar, meseleye yaklaşım biçimi Aleviliği İslamize eden bir yaklaşım olarak algılandı. Sizce?

Aleviliği İslamın dışına çıkarmak, Hristiyanlığın bir parçası yapmaya çalışan gruplar da var. Aleviliğin kendi kişisel dili, İslam çerçevesinin içinde olduğunu düşünüyor ve samimi olarak da bunu söylüyor. Ama bazı Aleviler çıkıp bunun tersini söylediği zaman 'siz neden öyle söylüyorsunuz' diyecek hali yok. Onların bir hakları varsa verilmeme ihtimali yok. Ama devletle ilişkiye girildiğinde Alevilerin kendi içlerinde bir sorunları var ve onu devlet çözemez. Cemevlerinin ibadethane olması gibi. Ama bu ibadethaneler devletten maaş alsın mı almasın mı burada Aleviler kendi içlerinde ayrılıyor. Böyle ayrımlarda devlet kim ne

istiyorsa ayrı ayrı çözecek. Bu da herkesi belki tatmin etmeyecek. Ama çok olumlu bir noktaya gelindi. Artık kimse Aleviliği tanımlama peşinde değil. Neyse o dur. Alevilik Kürd meselesine göre çok daha ince ve derin bir olay. Bu da Türkiye'nin demokratikleşmesiyle herkesin herkesi olduğu gibi kabul etmesiyle çözülecek. Beraber yaşamamızın mümkün olduğunu idrak etmeyle çözülecek bir sorun bu. Ve ilk eşiklerin aşılması çok da zor değil.

“AKP VE CEMAAT HIÇBİR ZAMAN BİRBİRİNDEN TAM MEMNUN OLMADI”

AKP'nin iktidara gelme yolundaki en büyük mütefiği olan Cemaat ile bu noktaya gelmesinin perde arkasında ne var?

AK Parti çevreden geliyor, İslami kimliğe sahip olduğu için batı dünyasında bir soru işareti oluyor. Türkiye'de Kemalist çizgi tarafından da gerici olarak niteleniyor. Böyle olunca kendi başına bir şey yapma konusunda tereddüt yaşayan bir AK Parti var. Önünde 3 aktör var. Bunlardan en az biriyle ittifak yapmak zorunda. Biri asker ve Kemalist çizgi, diğeri kendi içerisinde çıkan İslami gruplar yani Cemaat diğeri ise Kürd Siyasi Hareketi. İleriye baktığın zaman ve tamamen teorik olsaydı her biri için olumlu bir şey söylemek mümkün. CHP ile iş yapmak ister bu durumda AK Parti, ya da Cemaat ya da diğeri İslami gruplarla iş birliği kendi alanını genişletmek için ideal olur. Ama Cemaat ve dahası hiçbir cemaat, AK Parti için birinci tercih olmamıştır. 3. grubun ise PKK bağlantısı var ve 'terörist' olarak nitelendiriliyor. HDP ile iş yapmanın da zaafı var. Aslında temel tercihi her zaman laik kesim devletin kentli çizgisiyle ittifak yapmak. Ama 2002'de gelir gelmez bir askeri darbeye karşı karşıya kaldı. O nedenle diğeri 2 aktörden biriyle davranmak zorundaydı. Milli Görüş'ten geldiği için elinde hiçbir kadro yoktu. Cemaat'in elinde müthiş bir kadrolaşma vardı zaten. Cemaat ile iş birliği yaptı ama hiçbir zaman birbirlerinden tam olarak memnun

olma hali ve birbirlerine sırtını dönme halini yaşayamadılar. Ama aktörler bunlar. O dönemde de doğuda savaş devam ediyordu zaten. O dönemin sonunda ve ondan sonra olan değişim Cemaat ile olan yüzleşmeyi de mümkün kıldı. Ergenekon ve Balyoz davaları bitmişti. Ve Kürd meselesini çözme yolu tomurcuklanmıştı. Artık Cemaate de çok fazla ihtiyaç yoktu. Ama iş ironik biçimde AK Parti'den değil Cemaat'ten patladı. Cemaat 2010 yılındaki referandumda kendi kadrolarını siyasete yönlendirmek istedi, çünkü seçimler geliyordu. Sonrasında bu seçimlerle beraber milletvekili adayları ve AK Parti'nin içerisindeki bazı isimler bunlara izin vermedi. Bu olay 2012'nin başında Hakan Fidan krizi olarak patladı. Cemaat'in elindeki gücü siyaset alanında zorlamasıyla beraber AKP direndi ve yaşanan gerilimle ortaya çıkan diğer ortakları görüp ben artık daha rahat davranabilirim ve mesafe alabilirim dedi. Olayın bütünü bu hiçbir zaman tek faza bakmamak lazım diğer fazlara sırtını dayayamazsa AKP ötekinin üzerine yürüyemezdi.

“CEMAAT, ÖCALAN'IN MUHATTAP ALINMASINI İSTEMEDİ”

Cemaati aradan çıkarmasının en önemli nedenlerinden biri olarak Kürd meselesinde ilerlemek istemesi diyebilir miyiz?

Kürd coğrafyası sivil toplumculuğa çok uygun bir coğrafya ve hem siyasi hem sosyal olarak. Ortadoğu ile iç içe bir yapısı var. Çok uzun süre o coğrafyada sadece Kürd siyasi hareketi ve Cemaat kaldı. Cemaat hem oradaki cemaatleri bastırdı hem de oradaki siyasi hareketi bastırmaya çalıştı. Böyle olunca orada zaten bir iktidar savaşı vardı. Hem ideolojik olarak Kürd meselesinin çözümünde bir problem üretti. Cemaat mesela PKK'nin ve Öcalan'ın muhattap alınmasını hiçbir zaman istemediler. Onlar sadece kendi açılarından kendi çalışmalarlarıyla sorunun çözülmesini istediler. Bunu çözerken de Cemaati güçlendirip oradaki alanın hakimi olmak istediler. Bu bakış şimdilerde büyük ölçüde kırılmış olsa da hala

merkeze doğru geldiğimizde bu bakışın değiştiğini söyleyemeyiz.

AKP ile Cemaat savaşının bundan sonraki etkileri ne olabilir?

Bu savaş üzerinden değerlendirecek olursak seçimlere bir etkisi olacağını düşünmüyorum çünkü en sert seçim dönemi olan 30 Mart'ta bile yapılan çalışmalar gösterdiği Cemmat'ın içinde olanların yüzde 60'ı AKP'yi destekleyip oy vermeye devam etmiş. Zaten Cemaat'ın bir yatay tabakası var ve bunların yüzde 99'u siyasetle de ilgili değiller. Ayrıca birçok şeyi sadece gazetelerden öğreniyorlar. Bu kesimlerin çok büyük kısmı Cemaati terk etti ve artık onlar sıradan AKP'liler. Ama bütün bu kayıplar Cemaati daha hiyerarşik ve militan bir yapıya da çevirdi. Daha sonraki dönemlerde de göreceğiz ki bir finansman sıkıntısı çıkacak Cemaat açısından çünkü yatay aynı zamanda finansmandı ve bu daraldıkça bir finans sıkıntısı da ortaya çıkacaktır. Bu çok kritik olabilir çünkü Cemaat'ın ne kadar hayatta kalacağında çok etkili bir unsur. Ben artık Cemaat'ın siyaseti bırakıp sivil alana geri döneceğini düşünmüyorum çünkü o insan malzemesi çok değişti ve şimdikiler de sivil alana dönmeyi düşünmüyordur.

Peki bürokrasiye ve devletin kurumsal gücüne baktığımızda bu durum nasıl bir tehlike arz ediyor?

Bunun birkaç katmanı var. Bir tanesi doğrudan çekirdek hiyerarşinin parçası olanalar bunlar imamlar ve onun çevresindeki kritik pozisyondaki kişiler. Bunlar çok az kişiler. Bunların etrafında Cemaat'ın oraya yerleştirdiği ikinci katman olan genç kuşaktan devraldıkları ve pozisyon sağlanan çember var. Bunlar kolay kolay bu çemberin dışına çıkamazlar çünkü aile olarak bunun içindeler geçimlerini ve hayatlarını Cemaat üzerinden idame ettiriyorlar. Bunların dışında da epey geniş bir kesim olan, Cemaat'ın yakınında kariyer için kendini konumlandırmış olan kişiler var. Bunlarda Cemaat'ın bürokrasideki gücünü görüp 'bu Cemaat daha iyi' diyorlar. Bu katman önümüzdeki dönemde ayrışır ve aralarına hızla mesafe koyarlar. Ama bir ve ikinci katmanlar daha uzun süre onun içinde kalır. Çünkü bunlar çok

bilinen ve tanınan insanlar. Dağıtılarak veya sulandırılarak bir şekilde etkisizleştirmeye çalışılacaktır ama tamamen yok edilemesi önümüzdeki yıllarda mümkün değil.

“KCK, TUTUKLAMALARI CEMAATIN AK PARTIYE DARBESİYDİ”

Bütün bunlar Çözüm Süreci’ni bundan sonra nasıl etkiler?

Geçmişte çok olumsuz etkilediğini KCK’ den biliyoruz. KCK tutuklamalarında o fotoğraf çıktığında bazı bakanların ‘bu nedir biz böyle bir şey yapmadık ki’ dediğini hatırlıyorum o zaman. Aslında AKP’ye yönelik bir darbeydi aslında gücü ele geçirme meselesiydi. Bu işi biz biliyoruz biz çözeceğiz ve bizimle pazarlık edilmeden bu işi kimse çözemez demeye getirdiler. Çünkü Türkiye’yi demokratikleştirecek olan ve yeni bir anayasayı özgürlükçü yapacak olan etkenlerden bir tanesi tabii ki Kürd meselesidir. Eğer üçüncü aktör olarak müdahil olabilirsen ve pazarlık masasında olursan tabi ki büyük bir güç olursun. Bu AKP için çok önemli bir deneyim oldu. AKP’nin bir daha bu tuzağa düşem ihtimali azdır. Bu tekrar olabilir de çünkü Türkiye’deki bürokrasi siyasetçileri kandırmaya o çok eğilimli ve deneyimli çünkü bütün bilgi bürokraside toplanıyor. Siyasetçiler genellikle bürokrasi ile çalışırlar bürokrasi bir dosyayı senden saklasa veya değiştirirse sen anlayamıyorsun o yüzden de kandırılma ihtimali çok güçlü bir kadronun güçlübir bürokrasi karşısındaki durumundan bahsediyoruz ve o bürokrasinin içinde güçlü olmak direk avantajlar getirebiliyor. Bu bence Cemaat’in önümüzdeki yıllarda avantajlarını bir süre daha devam ettirecek Kürd meselesinde de bu bir takım handikaplar yaratabilir. Osla meselesi de buna örnektir. Ama tabi herşeyin yanısı sıra temel iki aktör anlaşılırsa bu yeterlidir bu bütün engellerin önündei en önemli adımdır. Öcalan çok kritik bir faktördür. Ve bilinçli bir sorumlulukla hareket etti. Özellikle herşeyin bittiği dendiği Paris olayında çok sakin ve sorumlu davrandı.

“AK PARTİ’DE KÜRD SORUNUNUN ÇÖZÜLMESİNİ İSTEMEYENLER VAR”

Sizce ne üzerine anlaşılıyor?

Özellikle ne konuda anlaşıldığının bilinmesini istemiyorlar çünkü bu seferde spekülasyonlar başlayacak ‘neden bunda anlaştınız da neden bunda anlaşamadınız’ şeklinde. Çünkü iki taraf da homojen değil. AKP grubunda bile Kürd sorununun çözülmesini istemeyenler var. Öbür taraftan Kandil’e bakıyorsunuz onlarda da herkes her çözüme ‘eyvallah’ demiyor. Böyle olduğu zaman da belirli eşikler geçildikten sonra bazı şeyler açıklanır. Ortak açıklama yapmak kararı aldılar bu çok önemli bir karardır ve dünyadaki bütün barış süreçlerinde bu var. Ortak açıklama noktasına gelmiş iki taraf arasında önemli psikolojik eşiklerin geçildiği anlaşılıyor. Burada farklı aktörlerin beraber yürümesi söz konusudur. Kürdlerin temel hakları var, orada sadece bir zaman cetveli belirlenir ama hepsi olur. Anadil, yer isimleri buna örnek olabilir. Siyasi talepler de var bunlar haktan ziyade taleptir. Bu taleplerin de siyasetin önünde durmaması ve tamamen karşılanası gerektiğine inanıyorum. Şu noktadan sonra Kürd siyasetinde her türlü siyasetin olması lazım. Bunun da çok fazla ötesine geçileceğini sanmıyorum. Kürdler arasında da tamamen bir fikir birliği yok bazıları federasyoncu bazıları ayrılmak istiyor. Ama önemli olan bu taleplerin de Kürd siyaseti içinde kolayca tartışılabilmesi ve çıkan sonuca razı olunmasıdır. Federasyon bir hak değildir bir taleptir bu açıdan bakıldığında öncelikle bunun tartışılabilir olması, propaganda yollarının açık olması lazım. Taleplerin önü açılabilirse ancak talepler meşru olur. Eğer bu meşruluk sonunda bir referandum istenirse yapılabilir.

Bu meselenin çözülebilmesi için bir anayasal değişiklik gerekiyor mu?

Elbette yeni bir anayasa olması lazım. Bu anayasa devleti kendi iç kurumsal yapısıyla

yeniden tanımlayacak insan hakları bağlamında yeniden tamamlayacak ama en önemlisi devlet ile toplumun ilişkisini de yeniden tanımlayacaktır. Burada mesela ne kadar ademi merkeziyetçi olacağı, yerelin merkezle ilişkisinin ne olacağı, mesela valilik müessesesinin ne olacağı veya muhtarlığın ne olacağıdır. Bütün bunların kalıcı bir çözüm oluşturması için kaleme alınması lazım. Ne yazık ki bütün bunlar yeterli değildir. Çünkü öncelikle biz kafa olarak demokratik değiliz. Bazı kesimler AKP'yi demokratik olmamakla suçluyor ama hangimiz demokrat ki bunu söylüyoruz. Biz daha beraber yaşamamanın kodlarını yeni anlamaya başladık. Bunları öğreneceğiz ve belki de yeni anayasadan sonra geri dönüp bunda şu yanlış var düzeltelim diyebileceğiz. Kaçınılmaz olarak daha demokratlığa doğru gitmeliyiz çünkü kim olursa olsun demokrat olamazsa kimseyi yönetemez AKP Müslümanları yönetemez, Cemaat kendi tabanını, PKK Kürdleri, CHP laikleri yönetemez.

“KİMSE KİMSEYE GÜVENMİYOR”

Gidilecek yolun demokratik olması konusunda bir hem fikirlik var. Ama pratikte Kürdler tarafından bakıldığında Kürdistan'da karakolların yapımı artıyor, tekrar korucu kadroları açılıyor. Öbür taraftan Türkiye'de otoriterleşmeyi hatırlatan siyasi argümanlar ve teklife vurgu yapan söylemler var. Otoriterleşme mi demeliyiz yoksa demokratikleşme mi? Bunları nasıl okuyabiliriz?

Gündelik hayat içinden baktığımız zaman bu kavga dönemi demokratikleşme ve otoriterleşme arasında bir sarkaç gibi gidip gemelerle devam etti. Çünkü bir kavga var ve kimse kimseye güvenmiyor. Böyle olunca da sürekli tedbir alma kaygısıyla davranıyorsun. Birde kendi içinde homojen olmayıp sızmalar yaşayınca yapıcı dilden uzaklaşıyor. AKP de, Kandil de, Kürdler de uzaklaştı. Peki ne oluyor? Bütün uzaklaşmaya rağmen aktörler bir gün sonra tekrar aynı noktaya geri gelme ihtiyacı hissediyor. Öcalan şu andaki durumun olmazsa

olmazlarından oldu süreçte ve yakınlaşmada çok kritik bir aktördür.

Karayılan'ın bir açıklaması vardı. Öcalan'ın 2015 Nisan ayında dışarda olacağına dair bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Bu bence Çözüm Süreci'ni besleyen bir söylem değil. Bu hayali bir çığa yükseltmesidir. Öcalan istiyor mu ilk önce buna bakmak lazım. Öcalan siyasi olarak yaptırımcı olmayı daha çok ister. Öcalan elbette çıkmak ister ama çıktığı zaman artık bunları geride bırakmış olmak ister. Bence Öcalan bugün serbest kalsa şimdiki gücüne sahip olamaz. Onu bir ay içinde çok fena yıpratırlar ve bu herkes için geçerlidir. Kendisi de 'benim özgürlüğüm bu işin bir parçası değildir' dedi. Çünkü siyasi okumaları çok güçlü bir insani ve bunu görebiliyor. O yüzden bu tür şeyler sadece bir ajitasyon olarak görülebilir.

Öcalan'ın özgürlüğünün süreçteki anlaşmaların bir parçası olması ihtimali var mı?

AKP'nin çok temel bir kıstası var. Toplum bir şeye hazır olduğunda AKP bu adımı atar. Toplum Öcalan'ın serbest bırakılmasına hazır olduğunda, yani artık Öcalan'ın mahkumiyetinin bir anlamı kalmadığını düşünürse zaten Öcalan çıkar.

"SEÇİME, PARTİ OLARAK GİRMEK ÖNEMLİ SİYASİ BİR KARAR"

Seçimlerin yaklaşması ile birlikte seçim barajı tartışmaları var. HDP seçimlere parti olarak katılacağını açıkladı. Diğer tarftan yüzde 7 gibi bir baraj da tartışılıyor. Peki ne olacak, seçimlerin yaklaşması sanki bunu biraz daha acil duruma getiriyor? HDP'nin barajı geçemeyip parti olarak girememe durumu neyi doğurur?

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yüzde 10'a yakın bir oy oranı alınca bir dahaki seçimlere parti olarak girememek özgüvensizlik göstergesi olur. Yani 'ben bu işi beceremem' deyip kabul etmek demektir. Öte yandan parti olarak girmek barajın altında kalma ihtimalini getirdiği için bu oyları yükseltebilir de sırf barajın altında kalmaması diye. Bu yüzden bir destek bulabilir. Ama bu çok önemli siyasi bir karar. Aynı zamanda Çözüm Süreci'nde eşik geçilmesine neden olacağı için hem HDP'ye hem AKP'ye yarayacaktır. İkisinde oyları 1 - 2 puan artabilir. Ben HDP'nin bu konuda nihai karar verdiğini düşünmüyorum. Bir daha düşüneceklerdir. Diyelim ki yüzde 10'un üzerine çıktı. Bu durumda yeni anayasa çok daha kolay yapılacak ve Kürd sorununun lehine önemli bir temsiliyet olacak mecliste. Barajın altında kalması çok önemli bir sıkıntı doğurur. Eğer mecliste bir grupları olmazsa ve AKP de mecliste 3/2'yi sağlayamazsa bu çok önemli sıkıntılara neden olur. Bunu AKP'nin nasıl çözeceğini görmek mümkün değil ama o zaman belki CHP ile bir yakınlık sağlama yoluna gidilebilir veya bir referandum talebi verilebilir. Ama bütün bunların yanında HDP'nin mecliste olmama halinin Kürdlerde yaratacağı psikoloji çok önemlidir. Bunun da haledilmesi lazım sadece AKP yapamaz bunu HDP'nin de birşeyler yapması gerekir.

“ROBOSKI İÇİN ASKERIYEDE DERİN BİR SORUŞTURMA GEREKİYOR”

Roboski, Çözüm Süreci'nin önemli eşiklerinden biri değil midir?

Roboski muhtemelen askeri kurumlar içerisinde daha derinlemesine bir soruşturmanın yapılmasını gerektiriyor. Bunun yapılabilmesi için de Kürd meselesinde adımlar atmış seçimi kazanmış bir AKP gerektiriyor. Çünkü bir taraftan süreci devam ettirip bir taraftan seçime hazırlanıp bir taraftan Cemaatle savaşıp sdiğer taraftan da Roboski'nin üzerine gidemiyorsunuz maalesef. Hrant Dink davasının üzerine neden şimdi gidilebiliyor? Çünkü olayı bilmelerine rağmen üzerine gitmeyen bir bürokrasi vardı. Bir taraftan Ergenekon

davası sürerken bir taraftan da Hrant Dink davasının üzerine gidemiyorsun. Ancak Ergenekon davasında biraz rahatlayacaksın ki ondan sonra bu davanın üzerine gidebileceksin. Roboski'nin çözülebilmesi için öncelikle barışın olması gerekiyor.

“DAVUTOĞLU, HEM DOĞULU HEM DE BATILIDIR”

Birçok kesim sizi Başbakan Danışmanı olmayı seçtiğiniz için eleştirdi ve bununla ilgili yorumlar yaptı. Neden seçtiniz böyle bir görevi?

Benim açımdan bakıldığında kabul edilmemesi için bir neden göremiyorum. İlk olarak ben zaten siyaseti etkilemek için yazıyor ve uğraşıyorum. Benim, Başbakan danışmanı olunca farklı şeyler yazıp söyleme gibi bir ihtimalim yok. Zaten böyle bir teklif yapıldıysa benden etkilenmek isteyen bir Başbakan var demektir. Benim de istediğim bu olduğu için herhangi bir sıkıntı göremiyorum. İkincisi Davutoğlu'nun kendisidir. Benim hem akademik olarak hem bakış olarak çok beğendiğim bir isimdir. Hem Batılı, hem Doğulu olan nadir insanlardan bir tanesidir. Şahıs olarak da benim hiçbir beklentim veya kaybedeceğim bir şey yok. İsmime hanel gelmesin gibi bir kaygım yok. Bu yüzden bu görevi kabul ederken isteyerek kabul ettim. (BasHaber Gazetesi) / (r.s)

Kaynak: basnews.com